देवस्यमहतइतिरुद्रस्येत्यर्थः ॥८८॥ ८९॥ ९०॥ ९१॥ ९२॥ ९३॥ ९४॥ ९५॥ ९६॥ ९७॥ ९८॥ विस्पंदान्कणान् ताभिःपतिताभीरेतःकणिकाभिःसह पांसून्संगृह्य ॥ ९९ ॥ प्रादुर्भाव
श्वरमधातुः ॥ १०० ॥ १०१ ॥ भूतग्रामंचतुर्विधंतत्तेजसस्तस्य त्रिगुणमयस्यरेतसःसंबंधीयस्तेजोंशोरजोंशस्तस्मात्तैजसंप्रवृत्तिप्रधानंजंगममभूत् ॥ २ ॥ तमसस्तमोंशात्तामसंस्थावरं सत्वांशस्तूभयत्रा
नुगतउभयेषुसात्विकानांभावानांधर्महेतुत्वादीनांदर्शनात् सइति ससत्वगुणस्तेजसः प्रकाशरूपायाबुद्धेःस्वरूपमित्यर्थः बुद्धेस्तेजस्त्वंप्रकाशकत्वसाम्यान्मनोज्योतिरितिमंत्रलिंगाच्च तस्यधीसत्वस्यचआकाशं

देवस्यमहतस्तातवारुणींबिभ्रतस्तनुं ॥ ऐश्वर्यैवारुणेरामरुद्रस्येशस्यवैप्रभो॥८८॥ आजग्मुर्मुनयःसर्वेदेवाश्चाग्निपुरोगमाः ॥ यज्ञांगानिचसर्वाणिवषट्का
रश्चमूर्तिमान् ॥ ८९ ॥ मूर्तिमंतिचसामानियजूंषिचसहस्रशः ॥ ऋग्वेदश्चागमत्तत्रपदक्रमविभूषितः ॥ ९० ॥ लक्षणानिस्वरास्तोभानिरुक्तंसुरपंक्तयः ॥
ओंकारश्चावसन्नेत्रेनिग्रहप्रग्रहौतथा ॥ ९१ ॥ वेदाश्चसोपनिषदोविद्यासाविद्यथापिच ॥ भूतंभव्यंभविष्यंचदधारभगवान्शिवः॥ ९२॥ संजुहावात्मनात्मा
नंस्वयमेवतदाप्रभो ॥ यज्ञंचशोभयामासबहुरूपंपिनाकधृत् ॥ ९३ ॥ द्यौर्नभःपृथिवीखंचतथाचैवैषभूपतिः ॥ सर्वविद्येश्वरःश्रीमानेषचापिविभावसुः ॥
॥ ९४ ॥ एषब्रह्माशिवोरुद्रोवरुणोग्निःप्रजापतिः ॥ कीर्त्यतेभगवान्देवःसर्वभूतपतिःशिवः ॥ ९५ ॥ तस्ययज्ञःपशुपतेस्तपःक्रतवएवच ॥ दीक्षादीक्षव्रतादेवी
दिशश्चसदिगीश्वराः॥ ९६॥ देवपत्न्यश्चकन्याश्चदेवानांचैवमातरः ॥ आजग्मुःसहितास्तत्रतदाभृगुकुलोद्वह॥ ९७॥ यज्ञंपशुपतेःप्रीतावरुणस्यमहात्मनः ॥ स्व
यंभुवस्तुतादृष्ट्वारेतःसमपतद्भुवि ॥ ९८ ॥ तस्यशुक्रस्यविस्पंदान्पांसून्संगृह्यभूमितः ॥ प्रास्यत्पूषाकराभ्यांवैतस्मिन्नेवहुताशने ॥ ९९ ॥ ततस्तस्मिन्संप्रवृत्तेस
त्रेज्वलितपावके ॥ ब्रह्मणोजुह्वतस्तत्रप्रादुर्भावोबभूवह ॥ १०० ॥ स्कन्नमात्रंचतच्छुक्रंस्रुवेणपरिगृह्यसः ॥ आज्यवन्मंत्रतश्चापिसोजुहोद्भृगुनंदन ॥ १०१ ॥
ततःसजनयामासभूतग्रामंचवीर्यवान् ॥ तस्यतत्तेजसस्तस्माज्जज्ञेलोकेषुतैजसं ॥ २ ॥ तमसस्तामसाभावाव्यापिसत्वंतथोभयं ॥ सगुणस्तेजसोनित्यस्त
स्यचाकाशमेवच ॥ ३ ॥ सर्वभूतेषुचतथासत्वंतेजस्तथोत्तमं ॥ शुक्रेहुतेग्नौतस्मिंस्तुप्रादुरासंस्त्रयःप्रभो ॥ ४ ॥ पुरुषावपुषायुक्ताःस्वैःस्वैःप्रसवजैर्गुणैः ॥ भृ
गित्येवभृगुःपूर्वमंगारेभ्योंगिराभवत् ॥ ५ ॥ अंगारसंश्रयाच्चैवकविरित्यपरोऽभवत् ॥ सहज्वालाभिरुत्पन्नोभृगुस्तस्माद्भृगुःस्मृतः ॥ ६ ॥

आकाशादिकृत्स्नंविश्वंस्वरूपंतद्धिलब्धसत्वात्मकंतदात्मनापरिणमतइतिभावः॥ ३॥तस्मात्सर्वेषुभूतेषुतमोमयेषुजडेषुशरीरेषुसत्वंप्रकाशःउत्तमंतेजःधर्मप्रवृत्तिश्चतत्सर्वंतस्माद्वह्नौहुतात्प्रजापतिशुक्राज्जज्ञिरेइ
त्यर्थः॥ ४॥प्रसवजैःकारणजैर्गुणैः तानेवाह भृगितिभृज्जतिपावयतीतिभृक्ज्वाला साक्षाज्ज्वालाइत्येवभृगुरितिनाम॥ ५॥अंगाराश्रिताअल्पज्वालानिर्धूमास्ताभ्यःकविरभूदित्यर्थः भृगितिव्याचष्टे सहेति ॥ ६ ॥

Digitized by Google